

Kaynaştırma Eğitimi ve Beden Eğitimi: Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*Inclusive Education and Physical Education: Evaluation of Teacher Opinions*Sevim Handan YILMAZ¹¹ Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın, TÜRKİYE / hyilmaz@bartin.edu.tr / 0000-0002-1032-5082

Özet: Araştırma beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine dair görüş ve düşüncelerinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırma nitel yöntem ile yürütülmüştür. Kaynaştırma eğitimi süreci beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşleriyle anlaşılmaya çalışıldığından araştırmada fenomenoloji deseninden faydalanılmıştır. Araştırmada kaynaştırma eğitimine yönelik beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur bu nedenle amaçlı örneklem alma yönteminden faydalanılmıştır. Bu kapsamda araştırma katılımcıları belirlenirken beden eğitimi ve spor öğretmeni olması ve kaynaştırma öğrencilerinin olması ölçütleri aranmış bu ölçütleri sağlayan 4'ü kadın 6'sı erkek 10 beden eğitimi ve spor öğretmeni araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada görüşme tekniği ile veriler toplanmış bu kapsamda verilerin toplanması için araştırmacıların oluşturduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın verileri içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik beden eğitimi ve spor derslerinde gerçekleştirdikleri öğretimsel düzenlemelere ilişkin görüşleri analiz edildiğinde altı alt tema, kaynaştırma eğitimi sürecine ilişkin öğretmenlerin duygusal ve mesleki deneyimlerini ortaya koyan katılımcı ifadeleri analiz edildiğinde beş alt tema, kaynaştırma eğitiminde akran ve ebeveyn tutumlarına ilişkin öğretmen görüşleri analiz edildiğinde beş alt tema öne çıkmıştır. Katılımcıların tamamı, kaynaştırma eğitimi desteklediklerini açıkça ifade etmişler ve bu kapsamda dört alt tema öne çıkmıştır. Katılımcılar, kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorlukları ağırlıklı olarak uygulama temelli olmakla birlikte teorik bilgi eksikliğiyle de ilişkilendirmişler ve bu kapsamda beş alt tema öne çıkmıştır. Araştırma sonucunda kaynaştırma eğitimi sürecinde öğretmenler tarafından farklı uyarlamalar yapıldığı bu sürecin geliştirmeye açık olduğu ancak farklı pek çok sorun ile karşı karşıya kaldıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma, beden eğitimi, öğretmen.

Abstract: The research aims to determine the opinions and thoughts of physical education and sports teachers on inclusive education. The research was conducted with a qualitative method. Since the inclusive education process will be tried to be explained with the opinions of physical education and sports teachers, the phenomenology design was used in the research. The opinions of physical education and sports teachers on inclusive education were sought in the research, therefore, the purposeful sampling method was used. In this context, while determining the research participants, the criteria of being a physical education and sports teacher and having inclusive students were sought and 10 physical education and sports teachers, 4 of whom were female and 6 of whom were male, who met these criteria were included in the research. Data were collected with the interview technique in the research and in this context, a semi-structured interview form developed by the researchers was used to collect the data. The data of the research were evaluated with content analysis. When the opinions of the physical education and sports teachers participating in the research regarding the instructional arrangements they made in physical education and sports lessons for inclusive students were analyzed, six subthemes emerged, when the participant statements revealing the emotional and professional experiences of the teachers regarding the inclusive education process were analyzed, five subthemes emerged, and when the opinions of the teachers regarding the peer and parent attitudes in inclusive education were analyzed, five subthemes emerged. All of the participants clearly stated that they supported inclusive education, and four subthemes emerged within this scope. The participants associated the difficulties they encountered during the inclusive education process with a lack of theoretical knowledge, although they were mainly practice-based, and five subthemes emerged within this scope. As a result of the research, it was determined that different adaptations were made by the teachers during the inclusive education process, that this process was open to development, but that they faced many different problems.

Keywords: Inclusion, physical education, teacher.

Received: 29.07.2025 / Accepted: 07.10.2025 / Published: 30.10.2025

<https://doi.org/10.22282/tojras.1753810>**Citation:** Yılmaz, S.H. (2025). Kaynaştırma eğitimi ve beden eğitimi: Öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS)*, 14 (4), 452-463.**GİRİŞ**

Eğitim, bireyin potansiyelini açığa çıkararak toplumsal gelişimi, ekonomik refahı, sürdürülebilir bir geleceği ve nitelikli toplumları mümkün kılan, toplum için kritik öneme sahip en temel araçtır. Bireyin gelişimi, bilgi ve beceri sahibi olması, hayatta kalması ve daha iyi bir yaşantıya sahip olabilmesi için bir anahtardır (United Nations Children's Fund, 2008). En genel amacı ise aslında sosyal bir varlık olan insanın, toplumsal hayata sağlıklı ve verimlilikle entegre olabilmesidir. Eğitim bireyin yaşantısını iyileştirerek aslında dünyayı daha anlamlı ve yaşanılabilir kılar.

Bu nedenle, bireylerin ırkı, dini, dili, engel durumu ya da diğer farklılıkları ne olursa olsun, eğitim alma hakkı en temel insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir (UNESCO, 2012). Bu hak, her bireyin eşit eğitim olanaklarına erişimini güvence altına almayı amaçlamaktadır. Bu anlamda özellikle dezavantajlı bireyler için eğitim, fırsat eşitsizliklerini en aza indirgeyerek aslında daha adil bir toplumun önünü açar. Kendilerini keşfetmelerine ve tüm bireyler gibi hayata katılmalarına olanak tanır. Kaynaştırma eğitimi bu bağlamda normal gelişen bireyler gibi özel gereksinimi olan bireylerin de eşit koşullarda eğitim almasını öncülleyen bir sistemdir (Gezer, 2017). Sistem özel gereksinimli bireylerin bulundukları çevrede ve eğitim süreçlerinde olabildiğince bağımsız olabilmelerine olanak tanır (Kıran, 2012). Her türlü

ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını, tüm öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanmasını ve eğitim ortamına eşit bir biçimde dahil olabilmelerini sağlar (DePauw & Doll-Tepper, 2000).

Kaynaştırma çatısı altında tüm öğrencilerin sosyal ilişkilerinin artırılması ve akademik başarının desteklenmesi, özel gereksinimli bireylere dair kabul ve farkındalığın artırılması özel gereksinimli bireylerin ise ortama uyumunun sağlanması hedeflenir (Çolak & Vuran, 2013). Bu yönü ile kaynaştırma eğitimi sadece özel gereksinimli öğrencilerin, normal gelişen akranları ile aynı ortamı paylaşmaları değil bunun yanı sıra eğitimlerinin özel bir destek ile sürdürülmesini de kapsamaktadır. Özel gereksinime ihtiyacı olan öğrencilerin akranları ile sosyalleşmesini aynı zamanda da sosyal kabul oranının da artırılmasını destekler (Eren, 2012). Eğitimde beklenen hedeflerin gerçekleştirilmesi öğrencilerin zihinsel gelişim alanlarının yanı sıra fiziksel gelişim alanlarının da bütüncül bir biçimde desteklenmesi ile mümkündür. Bu anlamda eğitimin destekleyicisi olarak beden eğitimi ve spor dersi önemli bir parametredir (Güneş, 2016). Beden eğitimi ve spor dersi, özel gereksinime ihtiyacı olan bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlığın geliştirilmesine yardımcı olur. Bunun yanı sıra önemli oranda sosyal becerilerini artırarak özgüvenlerini pekiştirerek, toplumsal

katılım sağlar. Sosyallığı, rekabeti, hoşgörüyü ve içinde barındırması bakımından özel gereksinimli bireylerin toplumsallaşması ve bağımsız hareket edebilmesi noktasında önemli bir alandır. Nitekim özel gereksinimli bireylerin kendileri için gereken bilgi, beceri ve tutumları kazandıkları derslerden birinin beden eğitimi ve spor dersi olduğu düşünüldüğünde bu durum yadsınamaz. Beden eğitimi ve spor dersinin doğasında var olan eğlenceli aktiviteler, oyunlar özel gereksinimli bireylerin motivasyon düzeyini de yükseltir. Tüm bu sebeplerden okullarda özel gereksinimli bireyler için uyarlanmış ortamların hazırlanması, eğitim sürecine erken başlanması, bu bireylere sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının kazandırılması oldukça önemlidir (Education, 2006). Öğrenme öğretme süreci içerisinde özel gereksinimli bireyin gereksinimleri, özellikleri, öğrenme ortamının elverişliliği ve öğrenme öğretme süreçlerinin planlanması elbette ki önemlidir ancak burada en önemli öge öğretmenlerdir. Öğretmen, öğrenme-öğretmen sürecini inşa eder, yapılandırır, planlar ve uygular.

Beden eğitimi ve spor dersi nezdinde ise beden eğitimi ve spor öğretmeni bu süreci yönetmekle yükümlüdür. Süreç planlı, nitelikli ve bir o kadar eğlenceli ilerlediğinde üst düzey verim alınabilirken, süreç etkili bir biçimde ilerlemediğinde özel gereksinimli öğrenciler beden eğitimi ve spor dersinden kaçınma davranışı gösterebilmektedirler (Morgan & Bourke, 2004). Bu nedenle belirlenen hedefe etkili bir biçimde ulaşma noktasında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin süreçteki tutumu ve davranışı, bilgi ve becerisi, dersi yürütme becerisi, yöntem kullanımındaki çeşitliliği, derse yönelik ilgisi, bakış açısı oldukça önemlidir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin özel gereksinimi olan öğrencilere dair tutum ve davranışları ile kaynaştırma eğitimi sürecinin başarısı doğru orantılıdır. Öğretmenlerin tutum ve davranışları, süreci yönetme becerileri, görüş ve beklentileri kaynaştırma eğitiminin başarıya ulaşması noktasında önemlidir (Batu & Kırcaali, 2004). Buradan yola çıkılarak tasarlanan araştırmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime dair görüş ve düşüncelerinin belirlenmesidir. Araştırmanın beden eğitimi ve spor alanında kaynaştırma eğitimi konulu literatüre katkı sağlayarak sonraki araştırmaya kaynaklık edebileceği ve kaynaştırma

eğitiminin gelişimi açısından farklı bir bakış açısı oluşması açısından yararlı olabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli: Araştırma nitel yöntem ile yürütülmüştür. Kaynaştırma eğitimi süreci beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşleriyle ele alınmaya çalışıldığından araştırmada fenomenoloji deseninden faydalanılmıştır. Fenomenoloji deseni bir fenomen veya kavrama dair yaşananların, tecrübelerin ortak anlamının keşfedilmesidir (Creswell, 2020). Yaşanmışlıklara dair deneyimlere atıfta bulunan fenomenoloji deseni günlük hayatta karşılaşılan ancak güç vakaların ya da olayların yorumlanmasına olanak tanır (Tekindal & Uğuz Arsu, 2020). Bu araştırma kapsamında ise özel gereksinimli bireylerin beden eğitimi ve spor dersi bağlamında kaynaştırma eğitimi süreçlerine dair beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşleri anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Araştırma Grubu: Araştırmada kaynaştırma eğitime yönelik beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur bu nedenle amaçlı örneklem alma yönteminden faydalanılmıştır. Amaçlı örneklem yöntemi araştırmanın derinlemesine yapılabilmesi amacı ile bilgi açısından zengin kaynakların seçilmesine dayanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2011). Bu doğrultuda araştırma grubunun oluşturulmasında amaçlı örneklem alma yöntemlerinden biri olan ölçüt örneklem yoluna gidilmiştir. Ölçüt örneklem yöntemi daha önceden belirlenen ölçütleri sağlayan katılımcıların araştırmaya dahil edilmesini içerir (Yıldırım & Şimşek, 2006). Nitel araştırmalarda örneklem büyüklüğü istatistiksel anlamlılık değil, veri doygunluğu ilkesine dayanır. Bu nedenle, fenomenolojik tasarımda 6–15 katılımcı oldukça yaygın ve yeterli kabul edilir (Creswell, 2020; Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu kapsamda araştırma katılımcıları belirlenirken beden eğitimi ve spor öğretmeni olması ve kaynaştırma öğrencilerinin olması ölçütleri aranmış bu ölçütleri sağlayan 4’ü kadın 6’sı erkek 10 beden eğitimi ve spor öğretmeni araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcılar devlet okullarında görev yapan kıdem yılları 2 ila 14 yıl arasında değişen beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik bilgiler

Sıra	Katılımcı Kodu	Hizmet Yılı	Engelli Yakını	Cinsiyet	Yaş	Eğitim durumu
1	Ö1	4	Var	Kadın	30	Lisans
2	Ö2	2	Yok	Kadın	28	Lisans
3	Ö3	3	Yok	Erkek	33	Lisans
4	Ö4	8	Yok	Erkek	40	Lisans
5	Ö5	6	Yok	Erkek	38	Lisans
6	Ö6	3	Yok	Kadın	29	Lisans
7	Ö7	9	Yok	Erkek	39	Lisansüstü
8	Ö8	14	Yok	Kadın	44	Lisansüstü
9	Ö9	4	Var	Erkek	27	Lisans
10	Ö10	5	Yok	Erkek	30	Lisans

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırmanın etik izinleri 29.01.2025 tarihinde Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan alınmıştır (Protokol No: 2025-SBB-0064). Araştırmada katılımcıların gönüllülük esası alınmış olup araştırma süresince tüm etik ilkeler dikkate alınmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler araştırma amaçlı kullanılmış, veri gizliliğine özen gösterilmiştir.

Veri Toplama Aracı: Fenomenoloji araştırmalarında sık başvurulan veri toplama yolu görüşmedir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Araştırmada görüşme tekniği ile veriler toplanmış bu kapsamda verilerin toplanması için araştırmacıların oluşturduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Form hazırlanma aşamasında ilgili literatürden faydalanılmış, akademisyen, öğretmen ve ölçme

değerlendirme uzmanı görüşleri alınmıştır. Katılımcılar ile yapılan pilot görüşmelerin ardından nihai form oluşturulmuştur. Uzman görüşü ve pilot uygulama nitel araştırmalarda iç geçerliliği sağlamak amacı ile uygulanan stratejilerden biridir (Büyüköztürk vd., 2011). Form iki bölümden oluşmakta olup ilk bölüm demografik bilgileri ikinci bölüm ise beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik görüşleri belirlemek amacı ile oluşturulan aşağıdaki soruları kapsamaktadır. Görüşme soruları ise şunlardır;

1. Beden eğitimi ve spor derslerinde kaynaştırma öğrencileri için öğretimsel düzenlemeler (öğretim yöntemleri, öğretim araçları, yönergeler vb.) yapıyor musunuz? Süreç nasıl ilerliyor?
2. Kaynaştırma eğitimi sürecinde hissettikleriniz neler bu süreç fiziksel, duygusal, sosyal ve mesleki açıdan sizi nasıl etkiliyor?
3. Kaynaştırma eğitimi sürecinde akran ve ebeveyn tutumlarını nasıl gözlemliyorsunuz?
4. Kaynaştırma eğitimi destekliyor musunuz? Evet ise açıklayınız.
5. Kaynaştırma eğitimine dair yaşadığınız zorluklar (teorik ve uygulama) nelerdir?
6. Kaynaştırma eğitiminde yaşadığınız sorunlara dair çözüm önerileriniz nelerdir?
7. Kaynaştırma eğitiminin verimli olabilmesi sürecin daha iyi ilerleyebilmesi için önerileriniz nelerdir?

Verilerin Toplanması: Bu araştırma kapsamında; katılımcıların gönüllülük esası alınarak bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar araştırmaya Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarla doğrudan ilişki kurulmadan, araştırmacı ile bireysel düzeyde iletişime geçerek katılmış bu noktada sözlü onamları alınmıştır. Görüşmeler, herhangi bir okul ortamında veya mesai saatleri içinde yapılmamış; okul yönetimi veya kurumlarla fiziksel temas söz konusu

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Kaynaştırma öğrencileri için gerçekleştirilen öğretimsel düzenlemeler

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma öğrencileri için gerçekleştirilen öğretimsel düzenlemeler	Bireysel farklılıkların dikkate alınması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9
	Öğretimsel uyum ve materyal düzenlemesi	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö10,Ö9
	Basitleştirme ve aşamalı öğrenme	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö6,Ö9,Ö10
	Akran desteği ve iş birliği	Ö1,Ö2,Ö3,Ö7
	Gözleme dayalı esnek süreç yönetimi	Ö5,Ö6, Ö9
	Çevresel ve fiziksel koşulların etkisi	Ö1,Ö6,Ö7,Ö9

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik beden eğitimi ve spor derslerinde gerçekleştirdikleri öğretimsel düzenlemelere ilişkin görüşleri analiz edildiğinde altı alt tema ortaya çıkmıştır. “Bireysel farklılıkların dikkate alınması, öğretimsel uyum ve materyal düzenlemesi, basitleştirme ve aşamalı öğrenme, akran desteği ve iş birliği, gözleme dayalı esnek süreç yönetimi ve çevresel ve fiziksel koşulların etkisi”. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Bireysel farklılıkların dikkate alınması

“Evet, ders öncesinde öğrencilerin ihtiyaçlarını göz önüne alarak düzenlemeler yapıyorum. Örneğin, motor becerileri sınırlı olan öğrenciler için oyunları basitleştiriyorum,

olmamıştır. Görüşmelere başlamadan önce katılımcılara araştırmaya ve ses kaydı alınacağına dair bilgi verilmiştir. Katılımcıların rahat edebilecekleri bir ortam hazırlanarak görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu esnada ses kaydı alınmıştır. Yapılan her oturum 35-40 dakika arasında sürmüştür. Akabinde her bir görüşme araştırmacılar tarafından transkribe edilmiştir. Her bir görüşmenin transkripsiyonu yaklaşık 1,5 saat sürmüştür.

Verilerin Analizi: Araştırmanın verileri içerik analizi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi, nitel verilerin derinlemesine irdeleyen bir yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2006). İçerik analizinde hedef verileri açıklayabilen temalara ulaşabilmektir. Veriler yazıya dökülmesinin ardından kodlanmakta ve bu kodlardan temalar oluşturularak okuyucuya aktarılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu doğrultuda katılımcılar Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10 şeklinde kodlanmıştır. Bu kapsamda temalar oluşturulmuş ve her bir temanın birbiri ile ilişkisinin kontrolü sağlanmıştır. Temalar katılımcıların görüşleri doğrultusunda doğrudan alıntılar aktararak desteklenmiştir. Araştırmanın güvenilirliğinin sağlanması için Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlilik = Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) formülünden faydalanılmıştır. Bu kapsamda tüm görüşme dökümleri irdelenmiş .80 oranında güvenirlilik katsayısı elde edilmiştir. Son olarak görüşme formu, katılımcı cevapları, analiz aşamasında ortaya çıkan kodlar ve rapor aşamasına yorumlar dışarıdan, ölçme değerlendirme alanında uzman 1 öğretim üyesi, eğitim programları alanında uzman 1 öğretim üyesi, nitel analizde uzmanlaşmış 1 öğretim üyesi olmak üzere toplamda 3 uzman incelemesine sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda teyit incelemeleri ve karşılaştırmalar yapılmış çelişen noktalarda literatürden faydalanılmıştır. Akabinde gerekli düzenlemelerin yapılması ile analiz sonlandırılmıştır.

kuralları esnetiyorum. Görsel materyaller, basit yönergeler, bireysel destek gibi yöntemler kullanıyorum. Süreç genelde gözleme dayalı ilerliyor, öğrenciyi tanıdıkça neye ihtiyacı olduğunu daha iyi anlıyorum”. (Ö1).

Öğretimsel uyum ve materyal düzenlemesi

“Kaynaştırma öğrencilerimize yönelik beden eğitimi ve spor dersinde çocuğun engel durumuna göre düzenlemeler yapıyorum. Çocuğun engel durumu ve seviyesi o derste kullandığım yöntemlere materyali değiştirmeme neden oluyor. İşitme engeli olan bir öğrencide diğer arkadaşlarından farklı olarak renkli bir top kullanarak kazanımı yapmasını ve istenilen sonuca ulaşmayı sağlıyorum”.

 (Ö2)

Basitleştirme ve aşamalı öğrenme

“Evet, kaynaştırma öğrencilerim için mutlaka düzenlemeler yapıyorum çünkü her öğrencinin aynı şekilde öğrenemeyeceğini biliyorum. Bazı öğrenciler yönergeyi bir defada anlayamayabiliyor, o yüzden tekrar ederek, basitleştirerek, göstererek anlatıyorum. Bazılarının fiziksel becerileri sınırlı oluyor, o zaman onların da katılabileceği oyunlar ya da görevler seçiyorum. Süreç sabır istiyor ama öğrencinin derse katıldığını görmek, o çabanın karşılığını aldığını hissettiriyor”. (Ö1)

Akran desteği ve iş birliği

“Kaynaştırma eğitiminde süreç beden eğitimi ve spor dersinde, diğer derslerde olduğu gibi öğrenciyi tanımak, engel durumunu ve seviyesine göre içerik üretmek, bu içeriği sınıfta bulunan akranlarıyla bu içeriği gerçekleştirmesine yardımcı olmak, bunu yaparken kazanımları en basit haliyle verip, destekli bir öğrenim ya da gösterip yaptırma yöntemiyle okulda bulunan materyal ve malzemeyi çeşitlendirerek sürece devam ediyorum”. (Ö3).

Gözleme dayalı esnek süreç yönetimi

“Evet, kesinlikle yapıyorum. Her öğrencinin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak ders planlaması yapıyorum. Örneğin bazı öğrenciler için görsel yönergeler kullanıyorum, bazıları içinse bire bir göstererek anlatmak daha etkili oluyor. Fiziksel yeterlilikleri farklı olan öğrenciler için malzemelerin boyutunu, ağırlığını ya da kullanılacak alanı değiştiriyorum. Süreç esnek olmayı gerektiriyor; bazen planladığım etkinlik anında değişiyor çünkü öğrencinin o anki durumu bunu gerektiriyor. Sürekli gözlem ve anlık kararlarla ilerleyen bir süreç diyebilirim”. (Ö5)

Çevresel ve fiziksel koşulların etkisi

“Kaynaştırma öğrencilerimize yönelik beden eğitimi ve spor dersinde, zorunlu olarak öğretimsel düzenlemeler yapıyorum. Sınıfta öğrenci sayısının fazla olması ve spor salonu veya uygun ortamların bulunmadığı durumlar için fiziksel aktivite gerektiren kazanımlarda hava şartları belirleyici oluyor bu yüzden kısa sürede genelde akran destekli ve basit öğrenmelerle ders işliyorum”. (Ö9)

Tablo 3. Kaynaştırma süresince öğretmenlerin duygusal ve mesleki deneyimleri

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma süresince öğretmenlerin duygusal ve mesleki deneyimleri	Duygusal doyum ve tatmin	Ö1,Ö2,Ö3,Ö7,Ö9
	Zorluklara rağmen anlamlı bir süreç yaşanması	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö6, Ö9
	Kişisel ve mesleki gelişim	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö7,Ö9,Ö10
	Motivasyonun öğrenciden beslenmesi	Ö5,Ö6,Ö7,
	Yetersiz koşullara rağmen çaba gösterme	Ö3,Ö7,Ö10

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi sürecine ilişkin öğretmenlerin duygusal ve mesleki deneyimlerini ortaya koyan katılımcı ifadeleri analiz edildiğinde beş alt tema belirlenmiştir. “Duygusal doyum ve tatmin, zorluklara rağmen anlamlı bir süreç yaşanması, kişisel ve mesleki gelişim, motivasyonun öğrenciden beslenmesi ve yetersiz koşullara rağmen çaba gösterme”. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Duygusal doyum ve tatmin

“Öncelikle zor ve yıpratıcı ve bir o kadarda güzel bir şey bir öğrenciye dokunmak ne kadar güzel bir duygu ise kaynaştırma öğrencisine dokunabilmek ona bir şey öğretebilmek ve onun akranlarıyla beraber mutlu zaman geçirdiğine tanık olmak olumlu yönde etkiliyor”. (Ö7).

Zorluklara rağmen anlamlı bir süreç yaşanması

“Kaynaştırma eğitimi süresince genel olarak kendimi diğer öğrencilerden farklı olarak başka bir dünya ya dokunmuş gibi ve o dünya ya dokundukça gördüğüm değişikliklerle mutlu olduğumu görüyorum. Süreç zor olsa da o zorluklar görünür olmuyor”. (Ö4)

Kişisel ve mesleki gelişim

“Bu süreç hem öğretmen olarak hem de insan olarak beni geliştirdi. Sabırlı olmayı, farklılıkları kucaklamayı, empatiyi daha derin yaşamayı öğrendim. Zorlayıcı anlar da oluyor tabii ama öğrencinin küçük bir gelişme göstermesi bile tüm yorgunluğu unutturuyor. Duygusal anlamda da tatmin edici bir süreç; çünkü bir çocuğun kendini ifade etmesine, bir gruba ait hissetmesine yardımcı oluyorum”. (Ö10).

Motivasyonun öğrenciden beslenmesi

“Kaynaştırma eğitimi süreci bir branş öğretmeni olarak kısıtlı zaman geçirdiğimiz ve kısıtlı imkanlarla bir şeyler öğretmeye çalıştığımız için biraz zor ama çocukların akranlarıyla aynı ortamda bulunmalarından dolayı çok güzel şeyler hissettiriyor. Çocukların belki de hayata sporla bağlanmalarını sağlayabilme fikri ekstra motive ediyor”. (Ö6).

Yetersiz koşullara rağmen çaba gösterme

“Kaynaştırma eğitimi sürecinde aslında sürecin işleyişi ve gerekli ortamların ve imkânların yeteri kadar sağlanmamış olması yorucu olsa da genel olarak akranlarıyla eğitim alan ve bu eğitimden mutlu olan çocuklar görmek beni mutlu ediyor”. (Ö3).

Tablo 4. Kaynaştırma eğitiminde akran ve ebeveyn tutumları

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma eğitiminde akran ve ebeveyn tutumları	Akran zorbalığı ve dışlayıcı tutumlar	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6,
	Olumlu akran davranışlarının yapılandırılması	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8
	Ebeveynlerin iki uçlu tutumları	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9
	Bilgilendirme ve yönlendirme ihtiyacı	Ö1,Ö2,Ö4,Ö6,Ö7,Ö9
	Tutumların öğrencinin motivasyonuna etkisi	Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö10

Kaynaştırma eğitiminde akran ve ebeveyn tutumlarına ilişkin öğretmen görüşleri analiz edildiğinde beş alt tema öne çıkmıştır. “Akran zorbalığı ve dışlayıcı tutumlar, olumlu akran davranışlarının yapılandırılması, ebeveynlerin iki uçlu tutumları, bilgilendirme ve yönlendirme ihtiyacı, tutumların öğrencinin motivasyonuna etkisi”. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Akran zorbalığı ve dışlayıcı tutumlar

“Kaynaştırma eğitiminde akran ve ebeveyn tutumları özel gereksinim çocuklarımıza olumsuz ve onları dışlayıcı, onların okul da sınıfta ya da toplumda görünmez olmalarını isteyecek kadar acımasız. Bu tutumlarını destekleyen şekilde kaynaştırma eğitimi alan öğrencilere akranları tarafından zorbalık boyutuna varan dışlayıcı, görmezden gelen davranışları var”. (Ö5)

Olumlu akran davranışlarının yapılandırılması

“Kaynaştırma eğitimi ebeveyn destekli ilerlemesi gereken bir süreç ve bu süreçte akran tutumu da çok önemli eğer gerekli bilgilendirme ve tutumu öğrencilerimize vererek arkadaşlarına destek olan bir topluluğa dönüşüyorlar bundan sonrasında ise sınıfta aktif bir öğrenme süreci oluşuyor”. (Ö8)

Ebeveynlerin iki uçlu tutumları

“Ebeveynler de beklenti olduğu gibi aynı zamanda inançsızlık ta oluyor. Akran zorbalığına da uğruyorlar ve anlaşılmadıklarını düşünüyor”. (Ö7)

Bilgilendirme ve yönlendirme ihtiyacı

“Kaynaştırma eğitiminin aslında en önemli unsurları akran ve ebeveyn tutumları okulda ve okul dışında sürekli ve yoğun bir eğitime tabi olması gereken kaynaştırma öğrencileri bu süreçte kendi yaş grubu ile aynı ortamları aynı duyguları yaşamalı ve onların desteğini hissetmeli kendini onlardan biri olarak görmeli. Bu ortamların oluşması için ebeveyn ve özellikle öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerekiyor çünkü gözlemlediğim kadarıyla öğrenciler farklılıklara kapalı ve kendi gibi olmayan arkadaşlarını dışlama eğilimindedir”. (Ö9)

Tutumların öğrencinin motivasyonuna etkisi

“Kaynaştırma eğitiminde ebeveyn tutumları bize çok yansımaya da akran tutumları derslerde genel olarak kaynaştırma öğrencisine yardımcı olmaları ve okula uyum sürecinde bize destekçi olmaları gibi olumlu yönde olduğunu gözlemliyorum. Bu motivasyonumuzu artırıyor”. (Ö6)

Tablo 5. Kaynaştırma eğitimini destekleme durumları

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma eğitimi destekleme durumları	Eğitsel fırsat eşitliği	Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10
	Toplumsal uyum ve sosyal gelişim	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7
	Bireysel farklılıklara saygı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö7, Ö8
	Beden eğitimi dersinin fırsat alanı olması	Ö2, Ö3, Ö4

Katılımcıların tamamı, kaynaştırma eğitimini desteklediklerini açıkça ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda yapılan içerik analizinde dört alt tema öne çıkmıştır. “Eğitsel fırsat eşitliği, toplumsal uyum ve sosyal gelişim, bireysel farklılıklara saygı, beden eğitimi dersinin fırsat alanı olması”. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Eğitsel fırsat eşitliği

“Kesinlikle destekliyorum. Tüm çocukların eşit fırsatlara sahip olması gerektiğine inanıyorum. Beden eğitimi dersi gibi hareketli ve sosyal ortamlarda, kaynaştırma öğrencileri hem fiziksel gelişim hem de sosyal beceriler açısından büyük kazanımlar elde ediyor. Ayrıca diğer öğrenciler de farklılıklara saygı duymayı öğreniyor”. (Ö3)

Toplumsal uyum ve sosyal gelişim

“Tabi ki destekliyorum. Kaynaştırma öğrencilerin topluma uyum sağlamayı öğrenebilmeleri için daha iyi bir ortam olduğunu düşünüyorum”. (Ö1)

Bireysel farklılıklara saygı

“Evet, destekliyorum. Tüm öğrencilerin birlikte öğrenmesi gerektiğine inanıyorum. Kaynaştırma eğitimi sayesinde herkes farklılıklara saygı duymayı öğreniyor. Ayrıca beden eğitimi dersi, iletişim ve sosyal gelişim için çok uygun bir ortam sunuyor”. (Ö8)

Beden eğitimi dersinin fırsat alanı olması

“Sonuna kadar destekliyorum. Çünkü herkesin bir şansı olmalı. Bu çocukların toplumdan dışlanmadan, birlikte büyüyerek gelişmeleri çok kıymetli. Onların bir oyunda rol alması bile özgüvenlerini artırıyor. Beden eğitimi dersi bu anlamda en büyük fırsat alanlarından biri”. (Ö2)

Tablo 6. Kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorluklar

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorluklar	Uygulama zorlukları	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6,
	Fiziksel altyapı eksiklikleri	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8
	Materyal ve zaman yetersizliği	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8
	Bireyselleştirilmiş öğretim güçlükleri	Ö1, Ö2, Ö4, Ö6, Ö7, Ö9
	Akran ve veli tutumlarının etkisi	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10

Katılımcılar, kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorlukları ağırlıklı olarak uygulama temelli olmakla birlikte teorik bilgi eksikliğiyle de ilişkilendirmişlerdir. İçerik analizine göre beş alt tema öne çıkmıştır. “Uygulama zorlukları, fiziksel altyapı eksiklikleri, materyal ve zaman yetersizliği, bireyselleştirilmiş öğretim güçlükleri, akran ve veli tutumlarının etkisi”. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Uygulama zorlukları

“Kaynaştırma eğitimi uygulamada sınıf mevcutlarının fazlalığı, sınıf ortamının kazanımları yapabilecek sağlıklı ortamlar sağlanması, çocuğun engel durumuna göre bir öğretim programının sağlanamaması, çocuğun engel durumuna göre bir öğretim programının olmaması ya da yetersiz olması dersleri kendi gayret ve çabalarımla işlemeye çalışmam zorluklardan olabilir”. (Ö2)

Fiziksel altyapı eksiklikleri

“Kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaşadığım zorluk genel olarak kaynaştırma eğitiminin sorunlarının başında, kaynaştırma eğitimi alan öğrenci için okulda uygun fiziki şartların olmaması, sınıfların kalabalık, okulda uygun materyal ve donanım eksikliklerinin bulunması bu yüzden ders işlemek ve ders kazanımlarına ulaşmak zor oluyor”. (Ö8)

Tablo 7. Kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorluklara yönelik çözüm önerileri

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorluklara yönelik çözüm önerileri	Aile ve Öğretmen İş Birliğinin Güçlendirilmesi	Ö4, Ö7, Ö8, Ö9
	Fiziksel Ortamların İyileştirilmesi ve Donanım Desteği	Ö2, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10
	Toplum ve Akran Farkındalığının Artırılması	Ö5, Ö7, Ö9, Ö10
	Öğretim Programlarının Uyumlandırılması	Ö1, Ö2, Ö4, Ö7, Ö8, Ö10
	Öğretmen Eğitimi ve Mesleki Destek	Ö3, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10
	Destek Personel ve Uzman Kadro	Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10

Katılımcılar, kaynaştırma eğitiminde karşılaştıkları sorunlara yönelik çok yönlü çözüm önerileri sunmuşlardır. Bu öneriler altı alt tema altında toplanmıştır: Aile ve öğretmen iş birliğinin güçlendirilmesi, fiziksel ortamların iyileştirilmesi ve donanım desteği, toplum ve akran farkındalığının artırılması, öğretim programlarının uyumlandırılması, öğretmen eğitimi ve mesleki destek, destek personel ve uzman kadro, aile ve öğretmen iş birliğinin güçlendirilmesi. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Aile ve Öğretmen İş Birliğinin Güçlendirilmesi

“Aile ve öğretmen iş birliği çok önemli ve sürekliliği süreç için olmazsa olmaz olmalı” (Ö4).

Fiziksel Ortamların İyileştirilmesi ve Donanım Desteği

“Kaynaştırma eğitiminde karşılaştığım sorunlar için çözüm önerisi. Kaynaştırma öğrencilerinin öğrenim gördükleri, okuldaki fiziki şartların düzenlenmesi, kaynaştırma eğitimine uygun öğrenmelerin olabilmesi için ortamın hazırlanması” (Ö2).

Toplum ve Akran Farkındalığının Artırılması

“Kaynaştırma eğitiminde, kaynaştırma öğrencisinin akranları ve velilerine gerekli bilgilendirmeyi ve kaynaştırma eğitiminin önemini anlatılması. Kaynaştırma eğitimi verilen okulun ve sınıfın fiziki şartlarının iyileştirilmesi, kaynaştırma eğitimi verilen ailelerinin ekonomik durumlarının iyileştirilmesi. Kaynaştırma eğitimine gereksinim duyan her çocuğa zamanında ulaşıp eğitime ve sosyal hayata katılmasının sağlanması”. (Ö9)

Materyal ve zaman yetersizliği

“Kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaşadığım zorluklar genelde materyal bulma ve ders içerisinde kaynaştırma öğrencisine ayıracak zaman bulamamakta veya o zamanın kısıtlı olması”. (Ö1)

Bireyselleştirilmiş öğretim güçlükleri

“Kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaşadığım zorluklar, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının çocukların engel düzeyine ve sınıf düzeylerine uygun olmaması, içeriklerin yetersiz kalması, kaynaştırma öğrencisine verilecek teorik veya uygulama eğitiminde bu eksikliklerden dolayı eğitimin tıkanması”. (Ö7)

Akran ve veli tutumlarının etkisi

“Kaynaştırma eğitiminde yaşanan zorluklar teorikte değil genel olarak uygulamada ortaya çıkıyor yine öğrencinin durumu ve bulunduğu sınıftaki öğrenci tutum ve durumu sürecin en büyük zorluklarından. Kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıflarda diğer öğrenci ve veliler sınıflarında kaynaştırma öğrencisi olan bir öğrencinin varlığın, diğer öğrencilerin eğitimini engelleyecekmiş gibi görmeleri de başka bir zorluk”. (Ö5)

Öğretim Programlarının Uyumlandırılması

“Kaynaştırmada karşılaştığım sorunlar için, Kaynaştırma eğitiminin kapsamının ve eğitimed kullanılan programın içeriğinin iyileştirilmesi. Kaynaştırma eğitimi alan çocukların ailelerine daha fazla destek verilmesi ve kaynaştırma almaya uygun her çocuğun eğitim almasını sağlamak. Kaynaştırma eğitimi alan öğrenciye karşı öğretmen, akran ve öğrenci ailelerinin tutumlarının değişmesi için bilgilendirmelere önem verilmesi. Kaynaştırma eğitimi için okullarda gerekli fiziki düzenlemeler yapılmalı ve gerekli araç, gereçlerle donatılmalı. Kaynaştırma eğitimi verilecek sınıfın mevcut olarak ayarlanması”. (Ö8)

Öğretmen Eğitimi ve Mesleki Destek

“Eğitim fakültelerinde özel eğitim konusunda daha uygulamalı dersler verilmeli. Sahada çalışan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler artırılmalı. Okullarda özel eğitim öğretmenleriyle beden eğitimi öğretmeni daha fazla iletişimde olmalı. Ayrıca sınıf içindeki yardımcı materyal ve personel desteği de çok önemli. Bazen bir yardımcı öğretmen, süreci çok daha verimli hale getirebiliyor”. (Ö7)

Destek Personel ve Uzman Kadro

“İlk önerim şu olurdu: Ben bu süreci tek başıma yürütmemeliyim. Okuldaki herkesin desteği şart. Rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, özel eğitim öğretmeniyle birlikte planlamalar yapılmalı. Ayrıca öğretmenlere yönelik pratik ve somut öneriler içeren eğitimler olmalı. Malzeme desteği ve ders içi yardımcı personel de şart”. (Ö6)

Tablo 8. Kaynaştırma eğitiminin etkili ve sürdürülebilir olmasına yönelik öneriler

Ana Tema	Alt Temalar	Katılımcılar
Kaynaştırma eğitiminin etkili ve sürdürülebilir olmasına yönelik öneriler	Bireyselleştirilmiş ve Uyarlanmış Eğitim Programları	Ö1, Ö2, Ö7, Ö8, Ö9
	Kapsamlı ve Erken Dönemde Başlayan Eğitim Planlaması	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8
	Tüm Paydaşlara Yönelik Bilgilendirme ve Farkındalık Çalışmaları	Ö5, Ö6, Ö8, Ö9
	Fiziki Koşulların ve Malzeme Donanımının İyileştirilmesi	Ö1, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö10
	Branşlar Arası ve Kurumsal İş Birliğinin Artırılması	Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10
	Değerlendirme Sisteminin Gelişim Odaklı Olması	Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10

Katılımcılar, kaynaştırma eğitiminin daha etkili ve sürdürülebilir olması adına çok yönlü önerilerde bulunmuştur. Bu öneriler altı alt tema altında toplanmıştır: *Bireyselleştirilmiş ve uyarlanmış eğitim programları, kapsamlı ve erken dönemde başlayan eğitim planlaması, tüm paydaşlara yönelik bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları, fiziki koşulların ve malzeme donanımının iyileştirilmesi, branşlar arası ve kurumsal iş birliğinin artırılması, değerlendirme sisteminin gelişim odaklı olması*. Bu tema kapsamında katılımcıların görüşleri doğrultusunda dikkat çeken doğrudan alıntılar şu şekildedir.

Bireyselleştirilmiş ve Uyarlanmış Eğitim Programları

“Öğrenciye özel uyarlanmış beden eğitimi programları düzenlenmeli ve derslerde biz öğretmenlere yardımcı olabilecek gölge öğretmen uygulaması yapılmalı, bu sayede hem ders süresi yeterli olacak hem de diğer öğrencilerin dersten aldığı verimi kaynaştırma öğrencileri de alabilecek”. (Ö1)

Kapsamlı ve Erken Dönemde Başlayan Eğitim Planlaması

“Kaynaştırma eğitiminde çocuklarımızın beden eğitimi ve spor dersleriyle ilkökul ve daha öncesindeki kademe de tanışmalarını sağlamak kendi yaş gruplarıyla daha çok spor faaliyetleri ve spor ortamında bulunmasını sağlanması olabilir”. (Ö3)

Tüm Paydaşlara Yönelik Bilgilendirme ve Farkındalık Çalışmaları

“Sürecin daha iyi ilerleye bilmesi ebeveyn, akran, okul ve çevrenin ortak çalışmasıyla daha etkili ve daha kalıcı olabilir. Bunun içinde çalışmaların her kademede ve her sosyal ortamda yapılması olmalıdır”. (Ö8)

Fiziki Koşulların ve Malzeme Donanımının İyileştirilmesi

“Malzeme ve fiziksel koşullar düzenlenmeli; örneğin rampa, spor salonuna ulaşım, özel ekipmanlar”. (Ö4)

Branşlar Arası ve Kurumsal İş Birliğinin Artırılması

“Öğretmenler arası iş birliği artırılmalı, özellikle branş öğretmenleriyle rehberlik servisi arasında”. (Ö10)

Değerlendirme Sisteminin Gelişim Odaklı Olması

“Her çocuğun potansiyeline göre değerlendirme yapılmalı, sadece performansa dayalı bir bakış açısı yerine gelişim odaklı olunmalı”. (Ö7)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime dair görüş ve düşüncelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada yer alan

katılımcıların 4’ünün kadın 6’sının erkek olduğu, 27-44 yaş arası bireylerden oluştuğu, 8’inin lisans 2’sinin lisansüstü eğitim aldığı görev yıllarının ise 2-14 yıl arasında değiştiği görülmektedir. Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların, her öğrencinin farklı öğrenme biçimlerine sahip olduğunu vurgulayarak planlamalarını buna göre yaptıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Öğretimsel uyum ve materyal düzenlemesi kapsamında öğretmenler; derslerde kullanılan araç-gereçlerin öğrencilerin özelliklerine uygun olarak seçildiğini veya uyarlamalara gidildiğini belirtmişlerdir. Örneğin işitme engeli olan öğrencilere yönelik görsel materyal kullanımına veya renkli toparla yapılan etkinliklere vurgu yapılmıştır. Basitleştirme ve aşamalı öğrenme temasında, öğretim içeriğinin sadeleştirildiği ve becerilerin basitten karmaşığa doğru işlendiği gözlemlenmiştir. Nitekim söz konusu özel gereksinimli bireyler olduğunda öğretmenin bilgi ve deneyimi doğrultusunda yapacağı düzenlemeler, çevresel koşullar, öğretme süreci daha da önemli olabilmektedir. Bu durum dikkate alınmadığında ise tam tersi bir biçimde derse katılım engeline dönüşebilmektedir (Roth, 2005). Akran desteği ve iş birliği temasında ise öğrenciler arası etkileşimden faydalandığı, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf arkadaşlarıyla birlikte öğrenmelerinin desteklendiği ifade edilmiştir. Bu yöntemin öğrencilerin sosyal uyumuna da katkı sağladığı dile getirilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmada katılımcılar gözleme dayalı esnek süreç yönetimi öğretmenlerin süreci anlık olarak değerlendirdiklerini ve gerektiğinde öğretimsel planlarında değişiklikler yaptıklarını ortaya koymuştur. Sürecin dinamik ve öğrenci merkezli ilerlediği vurgulanmıştır. Çevresel ve fiziksel koşulların etkisi temasında ise uygun spor salonu veya hava koşullarının öğretim sürecini doğrudan etkilediği belirtilmiş, bu durumlarda öğretmenlerin kısa süreli ve akran destekli etkinliklere yöneldiği ifade edilmiştir. Bulgular incelendiğinde kaynaştırma eğitimi noktasında farklı pek çok değişikliğe ve uyarlamalara gidildiği görülmektedir. Bu durum oldukça önemlidir çünkü söz konusu kaynaştırma eğitimi olduğunda programın bilimselliğinin yanı sıra uygulanabilir olması ve derslerin verimli işlenebilmesi elzemdir. Özel gereksinimli bireyler için beden eğitimi ve spor derslerinde öğretim programlarının hedeflere paralel hazırlanması ve bilimsel temellere dayandırılması dışında uygulanabilirlik önemli olabilmektedir (Sanioglu vd., 2008). Tablo 3. İncelendiğinde kaynaştırma süresince öğretmenlerin duygusal ve mesleki deneyimleri duygusal doyum ve tatmin ana temasında, öğretmenlerin kaynaştırma öğrencileriyle geçirdikleri zamanın onları derinden etkilediği, öğrencilerin gelişim gösterdiği anlarda büyük mutluluk yaşadıkları görülmektedir. Öğrencinin bir hareketi başarabilmesi ya da sınıfla kaynaşması, öğretmenlerin öğretmenlik motivasyonunu artırmakta ve süreci anlamlı kılmaktadır. Zorluklara rağmen anlamlı bir süreç yaşanması teması

altında, katılımcılar süreci “zorlayıcı”, “yorucu” ve “kısıtlı imkânlarla yürütülen” olarak tanımlasa da, sürecin manevi anlamda çok değerli olduğunu vurgulamışlardır. Canpolat ve Nalcı (2020) yapmış olduğu araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi süresince en çok karşılaştıkları zorlukların mevcut imkanların yetersizliği olduğunu dile getirmiştir. Programların verimli bir biçimde uygulanabilmesi için bu yetersizliklerin giderilmesi gerektiğini öne sürmüştür. Kaynaştırma öğrencilerine bir katkı sunabilmenin onları olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Kişisel ve mesleki gelişim temasında, öğretmenler bu süreçte sabırlı olmayı, empati kurmayı, farklılıkları kabul etmeyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenler, sürecin yalnızca bir mesleki deneyim değil, aynı zamanda kişisel bir gelişim süreci olduğunu vurgulamıştır. Motivasyonun öğrenciden beslenmesi teması çerçevesinde, öğretmenlerin motivasyonlarının büyük ölçüde öğrencilerden geldiği görülmüştür. Öğrencinin küçük bir gelişim göstermesi, derse katılım sağlaması veya mutlu olması öğretmenlerin sürece olan bağlılığını ve gayretini artırmaktadır. Yetersiz koşullara rağmen çaba gösterme teması, özellikle sınırlı zaman, mekân ve materyal gibi fiziksel koşulların yetersizliğine rağmen öğretmenlerin süreci sürdürebilme çabalarını ortaya koymaktadır. Öğretmenler bu koşullar içinde etkili olmaya çalıştıklarını ve bu çabanın kendileri için değerli olduğunu belirtmişlerdir. Demirci ve diğerlerinin (2014) yapmış olduğu araştırma kapsamında benzer şekilde özel gereksinimli bireylerin kaynaştırma eğitimi sürecinde öğretmenlerin en sık karşılaştıkları sorunların başında program kazanımlarının anlaşılır olmaması ve fiziki koşulların yetersiz olması bunun yanı sıra duygusal anlamda da yorucu olması gibi problemler ile karşılaştıkları belirlenmiştir. İzci (2005) yapmış oldukları araştırmada kaynaştırma dersinde öğretmenlerin deneyim yetersizliğinden dolayı zorlanabildiklerini bu anlamda bilgi eksikliğinin de kaynaştırma eğitiminin niteliğini düşürebileceğine dair görüşleri olduğu belirlenmiştir. Kaynaştırma eğitiminde öğretmenler, özellikle akranlarının farklılıklara alışık olmamaları nedeniyle kaynaştırma öğrencilerine karşı dışlayıcı, görmezden gelen ve zaman zaman zorbalığa varan davranışlarda bulunduklarını ifade etmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin sosyal uyumunu olumsuz etkilediği ve eğitim ortamından uzaklaşmalarına neden olabildiği belirtilmiştir. Olumlu akran davranışlarının yapılandırılması temasında ise, öğretmenler tarafından doğru yönlendirme ve bilinçlendirme ile akranlar arasında destekleyici ilişkilerin geliştirilebildiği vurgulanmıştır. Kaya ve İlhan (2024) yapmış olduğu araştırmada özel gereksinimli çocukların normal gelişen çocuklardan gözlem, model alma ve iş birliği ile etkileşim kurma ve farklı konuları öğrenme fırsatı oluşturduklarını belirtmiştir (Kaya & İlhan, 2024). Grup oyunları, işbirlikçi etkinlikler ve sınıf içi görev paylaşımları gibi uygulamaların, öğrenciler arası bağları güçlendirdiği ve ön yargıların kırılmasına yardımcı olduğu ifade edilmiştir. Ebeveynlerin iki uçlu tutumları teması kapsamında, bazı velilerin sürece son derece destekleyici ve işbirlikçi yaklaşımları, bazı velilerin ise kaynaştırma öğrencilerinin sınıf düzenini bozacağından ya da kendi çocuklarının akademik başarısını olumsuz etkileyeceğinden endişe ettikleri görülmektedir. Bu anlamda kaynaştırma eğitimi sürecinde velilerin tutumunun önemli olduğu

unutulmamalıdır. Bu anlamda farkındalık çalışmalarının yapılması son derece önemlidir. Normal gelişim gösteren öğrencilerin tutumları destek özel eğitimi süreçlerinde aileler, öğretim ortamı ve okul yönetiminin tutumu son derece etkili olabilmektedir (Batu & Kırcaali, 2009). Bu durum, öğretmenlerin sınıf içi düzenlemeler yaparken yaşadığı zorlukları artırmaktadır. Bilgilendirme ve yönlendirme ihtiyacı teması, öğretmenlerin hem öğrenciler hem de veliler açısından eğitimin başarısı için önleyici ve yapılandırıcı bilgilendirme çalışmalarının önemini vurguladıkları bir alandır. Öğrencilerde empati gelişiminin sağlanabilmesi ve velilerde farkındalık oluşturulabilmesi adına bireysel görüşmeler, sınıf içi etkinlikler ve toplantılar gibi araçların etkin şekilde kullanılmasının sürece katkı sunduğu dile getirilmiştir. Tutumların öğrencinin motivasyonuna etkisi teması ise doğrudan kaynaştırma öğrencisinin okula devamı, sınıf içi katılımı ve akademik motivasyonu ile ilişkilidir. Öğretmenler, akran ve ebeveyn tutumlarının öğrencilerin eğitim sürecine olan bağlılıklarını doğrudan etkilediğini; dışlayıcı yaklaşımların öğrenciyi okuldan uzaklaştırabildiğini, destekleyici tutumların ise gelişimi hızlandırdığını belirtmişlerdir. Tablo 5. İncelendiğinde kaynaştırma eğitimi destekleme durumları eğitsel fırsat eşitliği teması kapsamında, öğretmenler kaynaştırma eğitimi tüm bireylerin eğitim hakkından eşit şekilde faydalanması yönünde değerlendirmiştir. Katılımcılar, çocukların sınıf ortamlarında, akranlarıyla birlikte bulunmalarının onların gelişimi açısından bir gereklilik olduğunu ve özel gereksinimli bireylerin diğerlerinden ayrı tutulmaması gerektiğini vurgulamışlardır. Toplumsal uyum ve sosyal gelişim temasında, kaynaştırma eğitiminin yalnızca akademik değil; aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişim açısından da çocuklara önemli katkılar sağladığı ifade edilmiştir. Özel gereksinimli bireylerin normal gelişen akranları ile etkileşimi sırasında taklit yolu ile psikomotor becerilerini ve dil becerilerini geliştirdikleri gözlemlenmiştir (Allen & Cowdery, 2009). Özel gereksinimli bireylerin yanı sıra kaynaştırma eğitimi normal gelişen bireyler için de özellikle farkındalık anlamında yarar sağlamaktadır (Metin, 1992; Odom, 2000) Öğrencilerin arkadaşlık kurma, iş birliği yapma, kendini ifade etme gibi becerileri bu süreçte daha etkin biçimde kazandıkları belirtilmiştir. Bunların yanı sıra normal gelişim gösteren bireylerin özel gereksinimli akranlarına yardımcı olmaları, davranışları ile model olmaları onlarda sorumluluk duygusunu da geliştirmektedir (Metin, 2011). Bireysel farklılıklara saygı teması hem kaynaştırma öğrencileri hem de diğer öğrenciler açısından kazanım sağlayan bir yön olarak değerlendirilmiştir. Öğretmenler, bu sürecin tüm öğrencilerde empati, hoşgörü ve farklılıklara saygı gibi insani değerleri geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda ebeveynlerde de bu yönde bir dönüşümün yaşandığı vurgulanmıştır. Beden eğitimi dersinin fırsat alanı olması teması ise özgün bir bulgu olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmenler, özellikle beden eğitimi ve spor etkinliklerinin kaynaştırma öğrencileri için hem fiziksel gelişim hem de sosyal etkileşim açısından önemli fırsatlar sunduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin oyun içinde yer alma, grup çalışmalarına katılma gibi etkinliklerle özgüvenlerinin arttığı ve toplulukla ilişkilerinin güçlendiği gözlemlenmiştir. Tablo 6 incelendiğinde kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorluklar arasında uygulama zorlukları teması altında

öğretmenler, teorik olarak kaynaştırma eğitimi hakkında bilgi sahibi olduklarını; ancak sınıf içindeki pratik uygulamalarda ciddi zorluklarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu zorluklar arasında sınıf yönetimi, öğrencinin durumuna uygun pedagojik yaklaşım belirleyememe, sınıf mevcudunun kalabalık olması ve zamanın yetersizliği öne çıkmaktadır. Fiziksel altyapı eksiklikleri bağlamında, bazı öğretmenler okul binalarının veya sınıfların özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olmadığını ifade etmişlerdir. Özellikle spor salonlarının yetersizliği, engelli öğrencilere uygun ulaşım alanlarının ve ekipmanların eksikliği gibi unsurlar vurgulanmıştır. Materyal ve zaman yetersizliği ise hemen her katılımcının dile getirdiği ortak sorunlardan biridir. Bu anlamda sportif aktivitelere katılım noktasında da aslında özel gereksinimli bireylerin çevresel koşullar, erişim, tesis ve donanım gibi zorluklar ile karşılaştıkları bilinmektedir. Özel gereksinimli bireylerin (Orhan & Yarımkaça İlhan, 2018; Kirchner & Gerber Smith, 2008) yapmış olduğu araştırma kapsamında özel gereksinimli bireylerin en çok ulaşım ve erişim noktasında zorlandıklarını tespit etmiştir. Öğretmenler, sınıf ortamında hem genel öğrencilere hem de kaynaştırma öğrencisine hitap edecek materyallerin bulunmadığını; ayrıca ders sürelerinin bireysel ihtiyaçlara göre uyarlanamayacak kadar kısa olduğunu ifade etmişlerdir. Bireyselleştirilmiş öğretim güçlükleri teması, öğretim sürecinde özel gereksinimli öğrenciler için hazırlanmış bireyselleştirilmiş eğitim programlarının ya eksik ya da yetersiz olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, öğrencilerin engel türü ve seviyesine uygun içerik bulmakta zorlandıklarını belirtmiş; bunun da ders işleyişini aksattığını dile getirmişlerdir. Akran ve veli tutumlarının etkisi de öğretim sürecini zorlaştıran bir başka etken olarak öne çıkmıştır. Katılımcılar, bazı velilerin kaynaştırma öğrencilerinin sınıfta bulunmasına karşı olduğunu; bu durumun öğrencilerin motivasyonunu ve sınıf içi dinamiği olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Ayrıca bazı akranların önyargılı yaklaşımlarının da öğrenme ortamını zorlaştırdığı ifade edilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları zorluklara yönelik çözüm önerileri katılımcıların büyük bölümü, kaynaştırma eğitiminin başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için öğretmen, öğrenci ve aile arasında güçlü bir iletişim ve iş birliği ağı kurulması gerektiğini belirtmiştir. Süreklilik gösteren bir aile-öğretmen iş birliği, öğrencinin okul içi ve dışı uyumunu artırmakta, destek süreçlerini daha sağlıklı hale getirmektedir. Fiziksel ortamların iyileştirilmesi ve donanım desteği öğretmenler, kaynaştırma eğitiminin uygulanabilirliğinin artırılması için okulların fiziki yapılarının ve sınıf ortamlarının özel gereksinimli öğrencilere uygun hale getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Spor alanları, tuvaletler, sınıf düzenlemeleri ve ulaşılabilir materyal destekleri bu bağlamda öne çıkan başlıklardır. Toplum ve akran farkındalığının artırılması bazı öğretmenler, sadece kaynaştırma öğrencisi ve ailesinin değil, sınıf arkadaşları ve onların velilerinin de bu konuda bilgilendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu sayede, ön yargılar azalacak, farklılıklara karşı daha anlayışlı bir okul kültürü gelişecektir. Bu bağlamda empati odaklı sınıf içi etkinliklerin yapılması önerilmiştir. Öğretim programlarının uyumlandırılması katılımcılar, kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğrenme içeriklerinin sadeleştirilmesi, basit ve erişilebilir hale getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Özellikle beden eğitimi derslerinin içeriğinin hem fiziksel yeterliliğe hem de öğrencinin sosyal-duygusal gelişimine uygun şekilde yeniden yapılandırılması gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmen eğitimi ve mesleki destek bazı öğretmenler, üniversitelerdeki öğretmen yetiştirme programlarında daha fazla uygulamalı özel eğitim dersi verilmesini ve mezuniyet sonrası hizmet içi eğitimlerin artırılmasını önermiştir. Ayrıca öğretmenlerin özel eğitim öğretmenleriyle daha koordineli çalışması gerektiği ifade edilmiştir. Destek personel ve uzman kadro katılımcıların bazıları, derslerin daha verimli geçebilmesi için sınıf içinde yardımcı öğretmen veya destek personel bulundurulmasının önemine değinmiştir. Bu personelin varlığı, öğretmenin bireysel öğrenciyle ilgilenbilme kapasitesini artırmakta ve öğrenme sürecini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca her okulda özel eğitim alanında uzman bir ekibin bulunmasının süreci profesyonelce yönetmek açısından gerekliliği vurgulanmıştır. Tablo 8 Kaynaştırma eğitiminin etkili ve sürdürülebilir olmasına yönelik öneriler temasında bireyselleştirilmiş ve uyarlanmış eğitim programları kaynaştırma eğitiminin başarısı için öğrencilerin ihtiyaçlarına göre uyarlanmış beden eğitimi programlarının hazırlanması gerektiği sıklıkla vurgulanmıştır. Öğrencilerin bireysel farklılıklarına ve engel durumlarına göre oluşturulacak bu programlar sayesinde hem akademik hem de fiziksel gelişimleri desteklenecektir. Ayrıca “gölge öğretmen” uygulaması gibi destekleyici mekanizmaların ders esnasında öğretmene yardımcı olacağı ifade edilmiştir. Kapsamlı ve erken dönemde başlayan eğitim planlaması kaynaştırma eğitiminin sadece sınıf içi başarıya değil, öğrencinin tüm yaşamına yönelik bir süreç olduğu belirtilmiştir. Eğitimin erken yaşlarda başlaması, yoğun ve kapsamlı biçimde sürdürülmesi gerektiği dile getirilmiştir. Bu sayede öğrencilerin yalnızca öğrenen birey olarak değil, toplumun aktif bir parçası olarak konumlandırılması hedeflenmiştir. Tüm paydaşlara yönelik bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları ebeveynler, öğrenciler, öğretmenler ve okul yöneticileri başta olmak üzere sürece dahil olan tüm paydaşların bilinçlendirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Özellikle okul genelinde düzenlenecek farkındalık eğitimlerinin öğrenciler arası empatiyi geliştireceği, velilerin tutumlarını olumlu yönde değiştireceği ifade edilmiştir. Bu sayede sosyal kabul düzeyi artacak ve kaynaştırma öğrencileri kendilerini daha güvende hissedeceklerdir. Fiziki koşulların ve malzeme donanımının iyileştirilmesi katılımcılar, kaynaştırma eğitiminin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için okulların altyapı ve materyal açısından yeterli olması gerektiğini vurgulamıştır. Spor salonlarına ulaşım yolları, rampalar, özel ekipmanlar ve ders ortamlarının düzenlenmesi gibi somut uygulamalar önerilmiştir. Branşlar arası ve kurumsal iş birliğinin artırılması rehberlik servisi, özel eğitim öğretmeni ve branş öğretmenleri arasındaki koordinasyonun artırılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu iş birliği, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının daha sağlıklı belirlenmesine ve uygun müdahalelerin yapılmasına olanak sağlayacaktır. Değerlendirme sisteminin gelişim odaklı olması katılımcılar, kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sadece fiziksel performanslarına göre değil; çabaları, katılım düzeyleri ve bireysel gelişimleri doğrultusunda değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu yaklaşım, öğrencilerin özgüvenini destekleyici ve motive edici bir rol üstlenmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında araştırma

sonucunda; beden eğitimi ve spor derslerinde kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretim süreci, öğretmenlerin bireysel farklılıkları gözetererek planladıkları, sürekli gözleme dayalı olarak yön verdikleri ve çeşitli uyarlamalarla destekledikleri belirlenmiştir. Kaynaştırma eğitimi sürecinin, öğretmenler açısından yalnızca öğretimsel değil aynı zamanda duygusal ve gelişimsel bir deneyim olarak değerlendirildiği, süreç zaman zaman zorlayıcı, kaynak açısından yetersiz ve emek isteyen bir yapı sunsa da öğretmenlerin öğrencilerde gözlemlediği gelişim, derse katılım ve mutluluk gibi göstergeler onların bu süreci anlamlı, doyurucu ve öğretici olarak algılamasına neden olduğu belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerine göre, akran zorbalığı, dışlayıcılık ve ebeveynlerin önyargılı yaklaşımları sürecin işleyişini olumsuz yönde etkilediği; buna karşılık bilinçli yönlendirmeler ve destekleyici aile tutumları kaynaştırma öğrencisinin sosyal ve akademik gelişimini olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Öğretmenler kaynaştırma eğitimi hem pedagojik hem de insani bir sorumluluk olarak değerlendirmektedir. Öğretmen görüşleri doğrultusunda kaynaştırma eğitiminin çocukların sosyal becerilerini, toplumsal uyumlarını ve özgüvenlerini geliştirdiği; aynı zamanda diğer öğrencilerin farklılıklara

Kaynaklar

- Allen, E. K., & Cowdery, G. E. (2009). *The exceptional child: Inclusion in early childhood education*. United States.
- Batu, S., & Kırcaali-İftar, Y.G. (2004). Özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırıldığı bir kız meslek lisesindeki öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüş ve önerileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2), 33–57.
- Batu, S., & Kırcaali-İftar, G. (2009). *Kaynaştırma* (4. baskı). Kök Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, E., & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Canpolat, B., & Nalcı M.N. (2019). Spor yapan dezavantajlı bireylerin ortamlarında demokrasi algısı nasıldır? In *Spor Bilimlerinde Akademik Yaklaşımlar* (pp. 25–39). Akademisyen Yayınevi.
- Creswell, J. W. (2018). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. Siyasal kitabevi.
- Creswell, J. W. (2020). *Nitel araştırma yöntemleri* (M. Bütün & B. Demir, Trans.; 5. baskı). Siyasal Kitabevi.
- Çolak, A., & Vuran (2013). Kaynaştırma uygulanan bir ilköğretim sınıftaki sosyal yeterlik özelliklerinin betimlenmesi ve iyileştirilmesi çalışmaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 15(Özel Sayı), 33.
- Demirci, P. T., Çınar, İ., & Demirci, N.İ. (2014). Sınıf öğretmenlerinin özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerde beden eğitimi ders programından ve kaynaştırma eğitiminden kaynaklanan sorunlarının incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 136–150.
- DePauw, K. P., & Doll-Tepper, G. (2000). Toward progressive inclusion and acceptance: Myth or reality? *Adapted Physical Activity Quarterly*, 17(2), 135–143.
- Education, A. (2006). *Daily physical activity: A handbook for grades 1-9 schools*. Alberta, Canada.
- saygı duymasını sağladığı anlaşılmaktadır. Kaynaştırma eğitimi sürecinin çeşitli yapısal, pedagojik ve sosyal zorluklar içerdiği belirlenmiştir. Özellikle uygulamaya dönük zorlukların, öğretmenlerin süreci yönetme becerilerini zorladığı anlaşılmaktadır. Zaman yetersizliği, materyal eksikliği ve fiziksel ortamların uygun olmaması gibi dışsal faktörlerin yanı sıra, öğretmenlerin bireysel yeterliliklerinin artırılmasına yönelik ihtiyaçlar da dikkat çekicidir. Bu sürecin etkin yönetilebilmesi için yalnızca öğretmenlerin değil; okul yöneticilerinin, rehber öğretmenlerin, velilerin ve tüm öğrencilerin iş birliği içinde olması, mevcut imkanların iyileştirilmesi özellikle de toplumsal farkındalığa yönelik çalışmaların sayısının artırılması önerilmektedir
- Etik Metni:** Bu makalede araştırma sürecinde, dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Söz konusu araştırma için 12.02.2025 tarihli ve 2025-SBB-0064 sayılı Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır.
- Çıkar Çatışması:** Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.
- Yazar Katkı Oranı:** Bu çalışmada bütün yazarların katkı oranları eşittir.
- Eren, B. (2012). Müzik eğitiminde kaynaştırma uygulamaları ve Orff-Schulwerk. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 14–25.
- Gezer, S. M. (2017). *Sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunan okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik rol algılarının belirlenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Güneş, Ö. A. (2016). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Girne Amerikan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kıbrıs.
- İzci, E. (2005). Sınıf öğretmeni adaylarının “özel eğitim” konusundaki yeterlikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 106–114.
- Kaya, A., & İlhan, E. L. (2024). Özel eğitim ile beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının zihinsel engelli bireylerin sportif etkinliklere yönelik tutumlarının incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 13–22.
- Kıran, H. (2012). *Etkili sınıf yönetimi*. Anı Yayıncılık.
- Kirchner, C. E., & Gerber Smith, B. (2008). Designed to deter: Community barriers to physical activity for people with visual or motor impairments. *American Journal of Preventive Medicine*, 30(4), 344–352.
- Metin, E. N. (2011). Kaynaştırma. In *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim* (Baykoç, N, pp. 87–104). Eğiten Kitap.
- Metin, N. (1992). Okul öncesi dönemde özrürlü çocuklar için kaynaştırma programları. *Özel Eğitim Dergisi*, 1(2), 34–36.
- Morgan, P. J., & Bourke, S. F. (2004). “I know it’s important but I’d rather teach something else!”: An investigation into generalist teachers’ perceptions of physical education in the primary school curriculum. *Australian Association for Research in Education (AARE) Conference*. <https://www.aare.edu.au/data/publications/2004/mor04509.pdf>

- Odom, S. L. (2000). Preschool inclusion: What we know and where we go from here. *Topics in Early Childhood Special Education*, 20(1), 20–27.
- Orhan, B. E., & Yarımkaya İlhan E L E. (2018). İki farklı özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinin fiziksel aktivite profilinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 110–126.
- Roth, J. F. (2005). *The role of teachers' self-efficacy in increasing children's physical activity* [Doctoral Thesis]. Louisiana State University.
- Sanioğlu, A., Büyükkaragöz Duman, S., & Sarı, H. (2008). İlköğretim okullarındaki özel eğitim sınıflarında görevli öğretmenlerin beden eğitimi ders programı ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 40–50.

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: The aim of the research problem is to determine the views and opinions of physical education and sports teachers on inclusive education. It is thought that the research may contribute to the literature on inclusive education in the field of physical education and sports and may be useful in terms of creating a different perspective in terms of the development of inclusive education.

Research Problem: Are instructional arrangements made for inclusive students in physical education and sports classes? How is the process progressing? How do teachers feel during the inclusive education process and how are they affected by this process? What are the teachers' observations about peer and parent attitudes during the inclusive education process? Do teachers support inclusive education? What are the difficulties teachers experience in mainstreaming

Literature Review: Education is of critical importance for society. It is the most fundamental tool that enables social development, economic prosperity, a sustainable future and quality societies by unlocking the existing potential of the individual. Education is the key to the individual's development, knowledge and skills, survival and a better life. Its most general purpose is to enable human beings, who are social beings, to integrate into social life with health and efficiency. Education makes the world more meaningful and livable by improving the individual's life. In the case of physical education and sports classes, the physical education and sports teacher is responsible for managing this process. When the process is planned, qualified and fun, a high level of efficiency can be obtained, while when the process does not progress effectively, students with special needs may show avoidance behavior from physical education and sports lessons. For this reason, the attitude and behavior of physical education and sports teachers in the process, their knowledge and skills, their ability to conduct the lesson, their diversity in the use of methods, their interest in the lesson, and their perspective are very important in achieving the determined goal effectively. The attitudes and behaviors of physical education and sports teachers towards students with special needs are directly proportional to the success of the inclusion education process. Teachers' attitudes and behaviors, their ability to manage the process, their opinions and expectations are important for the success of inclusive education.

- Tekindal, M., & Uğuz Arsu, Ş. (2020). *Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme*.

- UNESCO. (2012). Addressing exclusion in education: A guide to assessing education systems towards more inclusive and just societies. Paris.

- United Nations Children's Fund. (2008). UNICEF annual report 2007. <https://www.unicef.org/reports/annual-report-2007>

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (1999). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11 baskı: 1999-2018).

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. baskı). Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Methods: The research was conducted with a qualitative method. Since the inclusive education process will be tried to be interpreted with the opinions of physical education and sports teachers, the phenomenology design was used in the research. Within the scope of this research, the opinions of physical education and sports teachers regarding the inclusive education processes of individuals with special needs in terms of physical education and sports lessons were tried to be interpreted. The opinions of physical education and sports teachers regarding inclusive education were consulted in the research, therefore, the purposeful sampling method was used. In this direction, criterion sampling, which is one of the purposeful sampling methods, was used in the formation of the research group. In this context, while determining the research participants, the criteria of being a physical education and sports teacher and having inclusive students were sought and 10 physical education and sports teachers, 4 of whom were female and 6 of whom were male, who met these criteria were included in the research. Data were collected with the interview technique in the research and in this context, a semi-structured interview form created by the researchers was used to collect the data. The relevant literature was used in the form preparation phase, and the opinions of academicians, teachers and measurement and evaluation experts were obtained. The final form was created after the pilot interviews with the participants. The form consists of two parts; the first part includes demographic information and the second part includes questions created to determine the opinions of physical education and sports teachers on inclusive education. The data of the research were collected through face-to-face interviews after the appointments were planned with the participants. The data of the research were evaluated with content analysis. The aim of the content analysis is to reach themes that can explain the data. In this direction, the participants were coded as Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10. In this context, themes were created and the relationship between each theme was checked. The themes were supported by direct quotes in line with the opinions of the participants.

Result and Conclusions: It has been determined that teachers plan the teaching process for inclusive students in education and sports classes by considering individual differences, give direction based on continuous observation and support them with various adaptations. It has been

determined that the inclusive education process is evaluated not only as an educational but also as an emotional and developmental experience for teachers, and although the process is sometimes challenging, insufficient in terms of resources and requires effort, indicators such as development, participation in the lesson and happiness observed by teachers in students cause them to perceive this process as meaningful, satisfying and educational. According to teachers' views, it has been determined that peer bullying, exclusion and prejudiced approaches of parents negatively affect the functioning of the process; on the other hand, conscious guidance and supportive family attitudes positively affect the social and academic development of inclusive students.

Teachers evaluate inclusive education as both a pedagogical and humanitarian responsibility. According to teachers' views, it is understood that inclusive education develops children's social skills, social adaptation and self-confidence; and at the same time, it ensures that other students respect differences. It has been determined that the inclusive education process includes various structural, pedagogical and social difficulties. It is understood that difficulties, especially in terms of practice, challenge teachers' ability to manage the process. In addition to external factors such as lack of time, lack of materials and inappropriate physical environments, the need to increase teachers' individual competencies is also noteworthy.